

Nieuwerkerken. I. 117. (St.)

1. as da hi: n me spel van ri: in haebt x
sxrik
2. man kamere: et i:s da bluma gu: m: of
g sin begi: te
3. alwe: l spina: s mar ali: on nome: r
ax bæ mo: si: na
4. gr: v: r i:s le: sti: x wa: rk
5. vb da sxirp kre: goso besy: m:olt br: dt
||mv. sxirp||
6. do sxirp nw: i: r: r: kor he: r: o: stoe: h: v: b
i: rn z: r: n: vi: r: j: r
7. do man vantsxirp: of: de: r: man vanda
sxirp lekta: zon ly: p: on af
8. i: rn da februk i: sni: k: t: z: i: rn
9. kum he: ma: k: int ||ki: n: s: - heres||
10. b: d: s: s: xirp: n: k: d: v: r: gl: s: z: b: r
11. bri: y: d: s: t: w: c: hil: v: k: r: i: k: o: z: u: r
h: l: z: z: o: z: u: r h: i: z: z: // k: r: i: k: h: k: s: - h: l: z: z: s:||
12. x: haebt be hy: r: v: r: dre: li: t: er we: n
a: b: x: dr: y: k: a: - of: a: b: x: dr: y: p: a:
13. he: r: dri: g: da no mi: x: be: n: st: ek
14. ix: haep son kner: g: z: i: n
15. nestelv: v: t: w: a: t: nome: r: v: n: l: g: e: v: i: t
16. ix: b: z: n: - of: z: i: n: b: l: e: da: ix: be: hy: r: n: ni: m:
g: g: v: m: z: i: n
17. ix: haebst ni: g: d: v: n: - of: ix: b: z: n: at: ni:
g: n: v: e: s: z: i: n: p: i: - of: v: r: i: n: t
18. we: r: he: r: da: g: d: v: n: de: r: du: r: o: z: n: k: y: m:
19. sp: i: n: - sp: i: n: n: g: n: v: e: f: - b: v: s: l
20. klak: mu: ts: - s: x: r: i: k: (m: i: n: s: s:)(a:)- v: r: v: e: t
(verouderd) - wi: (1) - of: we: (2) - leemnd niet geln.
padstuul - kampernuul (kampernuul (meow))
(cetbare) - vi: st: (= boven (2)) - h: x: - v: us: - of:
hi: rk: us - pu: ip: l
21. de: r: he: r: o: l: d: v: den h: i: z: we: r: o: l: f: ex: t: o
22. ix: sal ux: h: r: v: z: ge: v: r
23. Ingolant h: v: t: - of: - ly: t: (1) - fr: y: l: (1) - of: fe: l: R:
a: s: x: e: r: i: pan af: re: ko
24. he: r: he: r: i: u: t: ens ma: be: t: x: a: k: r: e: i: go: n:
of: x: a: k: r: e: i: da: (2)
25. gif: mix: t: r: i: bri: r: st: i: n: - bri: r: - bri: r: t: sta
26. da: st: a: m: bi: r: - of: da: m: onym: ment - st: i: i:
du: r: n: i: m: e: r
27. de: r: man he: r: i: o: le: v: r: g: o: le: k: ma: g: r: u: t: o: n:
hi: v: r
28. dan dy: val i: s: n: i: r: i: n: dan h: i: m: al: g: a: b: l: r: i: v: o:
29. da: h: i: y: r: - of: da: s: x: u: l: h: i: y: r: z: i: n: be: d:
mi: d: t: a: r: no: da: z: i: r: g: a: w: e: r: o: t:
30. ix: han: t: u: x: ni: k: u: u: m: a: i: x: r: i: - of: s: i: n
31. do: b: i: - of: d: r: i: - y: k: o: g: e: n: li: x: a: t: m: e: o: l:
||g: jan (gaarne, op de Dries (verouderd))||
32. he: r: k: a: n: i: g: v: o: n: w: i: r: k: o: - of: w: i: r: k: a: g: v: n:
want: r: he: r: i: he: r: g: e: t: r: n
33. st: o: k: d: a: n: ma: s: t: e: i: l: in: de: r: b: e: s: o: m
34. ne: r: be: da: h: i: g: o: l: s: w: a: t: v: o: - of: w: a: t: o: n:
ni: m: e: r: g: a: s: p: e: l: t
35. he: r: l: a: - ix: haeb: al: t: r: i: k: r: o: v: p: u: x: r: u: p: a
36. de: p: e: r: i: s: n: i: r: e: r: p: du: r: x: i: r: t: n: u: g: o: n:
w: i: r: t: a: k: e: n: i: n: ||k: j: a: n: = D: r: i: e: s: ||
37. x: a: z: i: n: w: e: x: not: f: e: l: t
38. x: e: h: i: y: m: i: o: s: a: g: e: l: t: h: e: l: o: p: o: v: b: d: u: n
39. he: r: x: a: l: a: t: n: u: - of: (n: i:) w: o: e: t: b: r: e: n: o: s:
40. x: a: i: s: da: - of: dan (2) h: i: l: a: x: t: f: a: n: h: e: b: e: r:
m: i: l: x: k: h: w: e: t
41. do: man: mu: t: sm: v: r: v: u: b: s: x: e: r: m: a: // s: x: e: r: m: //
42. In: da: s: x: e: l: d: a: z: w: e: m: a: n: i: r: s: x: e: v: o: - of: k: o: l: u: - s: l: //
43. he: r: m: o: k: f: r: y: l: v: a: n: z: a: n: j: a: n: v: m: d: a: t: o: r:
s: t: a: r: k: i: - s: - of: he: r: v: a: t: l: m: a: l: s: ...
44. ve: r: mu: t: r: d: v: o: da: h: i: l: a: x: t: f: a: n: h: e: b: e: r:
o: g: e: r: l: i: s: da: n: d: o: r
45. h: e: l: o: b: d: c: n: s: da: b: i: d: v: p: l: x: t: a: // h: a: r: f: a:
(haartspeel) - ix: mu: t: n: u: x: h: a: r: f: a: //

46. u.22 metser i-su-uridare værde
47. x sprin-ge voor twee-tsta-of: twe-tsta van
m wondingskap

48. de bu:m kwi:khar zal da:bu:m grifalo
49. du:ub i-ast-of: yesta vijnstar i-nsta:
50. tbagi:nta lœ:a vnde vry-gemits-dæ
hugomits-dæ lœf-dæ respos // mits
hy:dræ i-x mu:t nvg no:da mits gr:øn
51. (bit) spric- padagatrik- verspreiden niet bek.
verbreiden- uitbreiden: niet bekend; bereiden:
gri:øt m.ka- mits bre:ka-ma brito-
ram bre:x (e: br:i, e:)
52. de: vu:tu hei: hñ:tr hu:ør lv:øt en
afsne:r

53. zens pa: hei:y.m zo:s ju:ør la:øk nor
tsxv+ulv:øt gr:øn // pi:raff:ør vu:ør-
mujor (verouderd) //

54. ix haep y:m afjew:ør vu:ør lœ:øt leegst
weter to gr:øn

55. gre:ør ve:ør-of: vjazz (Dries)-zidzani
me:ør vte:øl in der:øs strech

56. E:tda-of: jada (Dries) poet-of: putz-zini
voe:øl we:b-of: warab (Dries)

57. de: zwu:w stic:ne: va:dan vr:ør // den h:at
(op de Dries)-of: don h:er:t (=haard, verouderd) //

58. in me:øt i-zet nu:øt ka:t vnto tr
kwato:of: ta bals-

59. de: has xirf nu:øut li:øt zwu:w-of:
nu:øgkle:er li:øt zwu:w

60. z trukot pe:øt sin zens stat // pjet:
verouderde vorm van de "Dries" //

61. vrygr:øf: du:an hanzo he: i:dar ju:ør-
of: als ju:ør-nu:ør da:ki:rmæs

62. de: p:øt zens re:øda vre:livanc:ør vulmagd
i-s

63. dgr zax mix wal maz dgr zit nirk:ts:go
mix

64. tweter gi: sefes kru:de - tkvugdal

65. gr:ødze vand:ør x nr: (be:ds) k:øt spic:øs

66. e:øt x:ø: x:ø:n ke:øs

67. xens moter i-s kaput-ka:li:z:n pan

68. tcr:sma we:rem:da x:øwe:øt intuzana
xy:tan v:vat

69. da: fynske ly:rp beraruts // mænhol

70. dv:øt is:øn bust in de port ("han, niet bek")

71. i-x wnt-of: wru:dads faktoe:øt mo:brif
brux

72. ix haep:øn:mon hat

73. ix han beg:øn dwe:ør mi:nsa y:tm
// Nvres - dwjazuk //

74. nu:øt be:øt spans vat pe:øt in de ni:va
ke:ør

75. ix haeb:øt h:et:øt kuts:ø van vaer da nu:al

76. de: zven vanda kly:nen i-zox svld:øt
Xwe:øt

77. wedzr gøn:øt m.ka:ku:ru:na - mo
br:øx - meew: - br:øgø

78. de: ru:øt haeb:øt lay d:øt:øn // lernan
d:øt:ønt

79. ix dy:øt du:øt wu:t fan // wu:ødø (meew:)//

80. tki:øns was du:øt vnto dazat kusta du:øpo

81. zon u:øren in zon u:øge lu:øt:øp

82. h:et:øt dyrkark i-s bi:øk:øt:øfks vnda
bus:øgø:øn vnd brumbi:øt:øt plæho

83. du:øn spru:øt a:t de: li:ør

84. z hat dun strut vups // ke:gds-of:
sy:ri:vdø h:et-of: fel //

85. de: mi:nsa xy:gds niks aindas g:el: in
re:gdvm

86. hy:ns munt i-s dry:øt fandæn dust

87. de: b:ø:n ly:rp krump i-s swædar-of:
we:ødor læng:du:ø

88. ix kuf fir:øda kleno-of: fir:økli:øn(1)-of:
fir:økli:øn(2)-øtry: molko

8. de bok i-sko-put xegu-en ben kust in
to slits
9. ze lietse was hout ma quut
10. i-n da lumen i-setat bi-sta (1)-of: at
bi-sta (2)
11. ons syltse muit xant huins mika-of:
y:z (1)
12. zygd i-n nu man huut
13. i-x wiet ni-mu dax-y, muit xyr-k
14. mo kyts-of: mo ka: hulder i-s xant
fart bair
15. i-x mus ussbluit dreyks var staerker
trwet:da-of: ta wir-ad (Dies)
16. i-x muit i:st tuf-jor in da stal ry zra
17. mo brydr was my
18. da malkbeur makt mo gru:ts ta:ur
19. de: bu:barmilok i-s dy:n in zuur-
sicht ymtube: try:k
20. ne:z xu:na de: poe huins velen up:en
ue:ur
21. du:z virle nit ksp hy:m ta:z, g:z - brek-
dzyst
22. he:z hy:m male:ra-of: ta:leva-gens manyt
ta:z, et
23. i-n ita:la zr:n du:bergo de: ryk spa:z
(2)-of: spz (1)
24. de:z dge:z du:z vp dzo:z (1)-of: da:z (2)
25. in bu:z maebs za: stock fand a:byx
afxva:z, er
26. dge:z muit usvoe:z i-n ku:z ma kx:z, za:
of: brix:z
27. he:z i-s yan l:z, y:z ku:z ma-of: geku:z, ma
ben guj bus gelt || antes (-zak) ||
28. de:z d:z, y:z i-s van by:khu:t xemotk
|| by:khu:t ||
29. m qatra:da ne:z muit huins lapo
|| ne:z mafin ||
30. ix haep he:z gr:z xxe:t matwas
gi:ns gujz xvt:z
31. de b:z zr:i dat nux b:di:i i-s v:z
to bo:z (1)-of: to bo:z (2)
32. baka-i-x baka-dze:z baka-he:z baka-
baka he:z-of: baka-ne:z baka-ig baka-
dze:z baka-he:z baka-re:z haeb gaba
33. bi:z-i-x bi:z-dze:z bi:z-t-he:z bi:z-t-ve:z
bi:z-bi:z ve:z-i-x b:ut-i-x haep xolo:z-
b:uda xE:z
34. tirs kl:en ma:z fer:n
35. dge:z kuint he:z i:z kre:z vb da meroek
36. ha he:z gzx:z dat zr:z en mixsal dreyks
37. da mo:z t:z datar gale:k ha:
38. dv:z wvra ve:f pre:z
39. under de: i:z k ligz noe:z yl i:z kels
|| i:z kapels, maar: i:z kahu:t - i:z kahu:m ||
40. da zwelvers zy:z binakts try:k-of: try:k
41. thuj i-s nux grym t:z snux mar dzyst
af-of: dzyst g:met:t
42. majonez:z (da:z) mo:ka za: bedandv:z
van m i:z
43. da by:mka zal du:lestix-of: sletx-huins
wass
44. da pastu:z her:z gujz we:z
45. ux:z ha:s i-s afxbrant
46. da milok sp:yt a:ta ha: hrrance:z
47. da kester laet fr:z da kro:z prosess
|| kro:z:z (meowoud) ||
48. da boers van da kro:z w:z gal b:z ygr
du:ur vant xwir:xt-of: du:ur:xt xwir:xt
49. da twi:z pro:z:z-of: d:z:z kamen a:t
50. za:zelan ym gohut zu blu:azena lap
51. da sa:z i-s wa:dyrn-flur:z-weps
52. da sna:z li:z dik
53. tirs i-z w:z its gele:z dagux nu:z z:z
haep-of: tirs la:z k l:z i:z (2).

135. ni.wpo.rt wrn:st na: m hi: dln i've stat
 136. dun-i^xdunat-dze²dumtot-he²dy²t-ve²
 dun-dze²dunat-²E:dunnot-i^xd²t-maar:
 i^xd²t-dze²d²t-²tot-he²d²t-ve²d²nnot-
 dze²d²t-²tot-²E:d²nnot
 137. du²p²-du²p²m²ntolkz-du²p²vont-da
 svldz.²t²|| gendarmen = soldernall
 138. dvss - he²dvst - he²dv²da(1)-of:
 dvst²(2)-he²heri gadvss
139. bi²ja- i^xbi²ij-dze²bi²ijt-he²bi²ijkt-
 ve²bi²ij-dze²of: dze²lis bi²ijt-se:
 bi²ijns- bi²ijktar-of: bi²ijkt he²- bi²ijktor-
 i^xh²r, p²zabujs
140. Locale Landnamen: m ru²j- a bndr(122)-
 ds zilswij (pln) - 40.36 troede.
141. Locale Waternamen: ds zilabrik (geens St-
 tr.-Nieuwerkerken)-ds vlaems br²k-Verder e
 nu gedempte poelen: jandz²: raspuul ende: jana-
 mvlarspuul- lindelyk: den r²neaspul
 (Nieuwenhovens poel).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: no²rskz-rhs

De inwoners heten: de mi²nsa van no²rskz-rhs

Hun bijnaam is: de bu²urs van no²rskz-rhs

Aantal inwoners op 31-12-47: 1215

(Er werd [juni 1953] bij het parlement een wetsvoorstel aangehangig gemaakt, waar-
 door de gehucht en Schelfheide en Steenweg, die nu tussen Binderveld, Rumm en Nieuwer-
 kerken een van de moedergemeente Gorsum volkommen geïsoleerde enclave vormen, bij de
 gemeente Nieuwerkerken zullen gevoegd worden. (Dit wetsvoorstel werd in 1954 goedgekeurd).

Kaarttoestand. De voornaamste wijken zijn: i²n t²er sp- ds dri²s (de Dries) - of:
 ds bo²terberg² (de Boterberg) - ds gru²ts ende klz, n t²er s²ler: (Grote en Kleine
 Tichelarij) - s²elph²i² (Schelfheide) - vp ds sti²rtw² (Op de Steenweg) - De laatste twee
 gehuchten behoorden tot in 1953 bij Gorum. Het dialect van deze gehuchten verschilt niet
 van dat van NieuwerkerkenCentrum. De Grote en Kleine Tichelarij spreken dialect dat
 reeds de overgang vormt naar het Wyers. De Dries (of: Boterberg) vertoonde (vooral dan bij
 de oudere generatie) sommige afwijkingen, zoals [pfat] (paard), in't dorp en bij de
 jongeren van de Boterberg [pt, t].

De 4/5 van de bevolking bestaat uit werklieden (ff. Bruiden, Luijs en Kempense
 steenkolenbekkers), plaatselijk is er een diamantslijperij, een laddermakery (Schelfheide)
 en een meubelmakerij.

Zegglieden: 1. Graulus Emiel, 54 j.; hier geb. (Dries); hoofdonderwijzer; verblijf altijd
 ter plaatse; V. van Binderveld, M. van Nieuwerkerken (Dries); spreekt gewoonlijk dialect.

2. Cuypers Urbain, 16 j.; hier geb. (Dries); woont sedert zijn 1ste jaar op de Dries/Steenveld,
 scholier, hier altijd verblijven; V. van Nieuwerkerken (Dries), M. van Gorum (Steenweg),
 encl. Schelfheide); spreekt altijd dialect.